

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SPECIALIŲJŲ TYRIMŲ TARNYBOS
DIREKTORIUS**

**ĮSAKYMAS
DĖL VALSTYBĖS ĮSTAIGOS KORUPCIJOS PREVENCIJOS PROGRAMOS RENGIMO
REKOMENDACIJŲ PATVIRTINIMO**

2014 m. balandžio 3 d. Nr. 2-100

Vilnius

Atsižvelgdamas į Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 7 straipsnio 4 dalies nuostatas ir Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės 2013 m. spalio 22 d. valstybinio audito ataskaitą Nr. VA-P-40-8-14 „Kaip valstybės įstaigos vykdo korupcijos prevenciją“:

1. T v i r t i n u Valstybės įstaigos korupcijos prevencijos programos rengimo rekomendacijas (pridedama).

2. S i ū l a u valstybės įstaigoms, rengiančioms korupcijos prevencijos programas, atsižvelgti į šio įsakymo 1 punktu patvirtintas rekomendacijas.

3. P a v e d u paskelbti šį įsakymą:

3.1. Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos Administravimo valdybos Bendrajam skyriui – Teisės aktų registre.

3.2. Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos Viešųjų ryšių skyriui – Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos interneto svetainėje.

Direktorius

Saulius Urbanavičius

VALSTYBĖS ĮSTAIGOS KORUPCIJOS PREVENCIJOS PROGRAMOS RENGIMO REKOMENDACIJOS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Valstybės įstaigos korupcijos prevencijos programos rengimo rekomendacijos (toliau – Rekomendacijos) nustato pasiūlymus dėl valstybės įstaigos korupcijos prevencijos programos (toliau – Programa) struktūros, turinio, jos įgyvendinimo, finansavimo, stebėsenos, atskaitomybės, atnaujinimo tvarkos ir priemonių plano.
2. Rekomendacijos yra skirtos padėti rengti veiksmingą Programą¹.
3. Rekomendacijose vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatyme ir kituose teisės aktuose.
4. Programos rengimo etapai yra šie: programos projekto rengimas, programos projekto derinimas ir Programos tvirtinimas.
5. Programos projektui rengti valstybės įstaigoje gali būti sudaryta darbo grupė. Jei Programos rengimą inicijuojanti valstybės įstaiga nustato, kad parengtos Programos vykdytojai bus ir kitos valstybės įstaigos, pavyzdžiui, ministro valdymo sričiai priskirtos valstybės įstaigos, į darbo grupę įtraukiami ir šių valstybės įstaigų atstovai.
6. Programos projektas skelbiamas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje ir taip sudaroma galimybių visiems suinteresuotiems subjektams teikti pastabas ir pasiūlymus dėl Programos projekto.
7. Parengtas Programos projektas derinamas su visais Programos vykdytojais.
8. Programą tvirtina ją parengusios valstybės įstaigos vadovas. Patvirtinta Programa skelbiama Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje.
9. Su Programa supažindinami valstybės įstaigų, dalyvaujančių vykdant patvirtintą Programą, darbuotojai.

II SKYRIUS

---

¹ Valstybės įstaigos programa rengiama, kai tai nustatyta teisės aktuose, Nacionalinėje kovos su korupcija programoje, kai ją rengti pasiūlo Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba ar valstybės įstaigos vadovas, atsižvelgdamas į nustatytus korupcijos rizikos veiksnius, priima sprendimą ją rengti.

PROGRAMOS STRUKTŪRA IR TURINYS

10. Programa turi būti nuosekli, vientisa ir logiška.
11. Programa gali apimti dvi veiklos kryptis: korupcijos prevencijos ir antikorupcinio švietimo.
12. Siūloma nustatyti šią Programos struktūrą:
  - 12.1. Programos pavadinimas.
  - 12.2. Bendrosios nuostatos.
  - 12.3. Aplinkos analizė.
  - 12.4. Programos tikslai, uždaviniai ir vertinimo kriterijai.
  - 12.5. Programos įgyvendinimas, finansavimas, stebėseną, vertinimas, atskaitomybė, kontrolė, keitimas, papildymas ir atnaujinimas.
  - 12.6. Programos įgyvendinimo priemonių planas (toliau – priemonių planas).
13. Programos pavadinime nurodomas valstybės įstaigos pavadinimas, turinio esmė (korupcijos prevencijos ir pan.) ir laikotarpis, kuriam Programa rengiama. Siūlomas laikotarpis – ne trumpesnis kaip 2 metai. Jeigu rengiama šakinė Programa, tai nurodoma Programos pavadinime.
14. Programos bendrosiose nuostatose aprašomas Programos rengimo teisinis pagrindas, paskirtis, Programoje vartojamos sąvokos (prireikus) ir kitos, Programos rengėjų nuožiūra būtinos, nuostatos.
15. Aplinkos analizė atliekama vadovaujantis institucinio strateginio planavimo aplinkos analizės principais ir apima išorinių ir vidinių veiksnių, grėsmių ir galimybių analizę. Taip pat aplinkos analizėje pateikiami susijusių sociologinių tyrimų duomenys (įskaitant įstaigos darbuotojų tolerancijos korupcijai indekso² duomenis), duomenys, gauti atliekant korupcijos rizikos valdymo vertinimo auditą, per valstybės įstaigoje atliktą korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo procedūrą gauti duomenys, taip pat surinkta ir įvertinta informacija apie korupcinio pobūdžio nusikalstamas veikas ir tarnybinius nusizengimus. Nustatomos specifinės korupcijos prielaidos (teisinės, institucinės ir pan.).
16. Nustatant Programos tikslą, pavyzdžiui, pasiekti tam tikro lygio valstybės įstaigos darbuotojų tolerancijos korupcijai indeksą, užsibrėžiamas siekis tam tikram laikotarpiui ir kurio siekiant įgyvendinami vienas ar keli Programos uždaviniai.

---

² Tolerancijos korupcijai indeksą galima nustatyti anonimiškai apklausus visus įstaigos darbuotojus šiais klausimais: 1) ar darbuotojas praneštų įstaigos vadovui ar kitam kompetentingam subjektui, pastebėjęs kito darbuotojo nesąžiningą elgesį, t. y. elgesį, kai nesilaikoma teisės aktų reikalavimų; 2) ar darbuotojas nepateisina nesąžiningo elgesio, t. y. elgesio, kai yra nesilaikoma teisės aktų reikalavimų darbe; taip pat atsižvelgiant į kitų tyrimų ir klausimų duomenis. Lietuvos tolerancijos korupcijai indeksas yra nustatytas „Eurobarometro“ specialiuosiuose tyrimuose 374 ir 397 apie korupciją. Prieiga per internetą: http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_374_en.pdf; http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_397_en.pdf.

17. Nustatant programos uždavinį planuojama veikla³ per nustatytą laikotarpį, užtikrinsianti Programoje nustatyto tikslo įgyvendinimą.

18. Programos uždaviniams įgyvendinti ir tikslams pasiekti priemonių plane, atsižvelgiant į atlikus aplinkos analizę nustatytas problemas, nustatomos konkrečios priemonės.

19. Programoje nustatoma, nuo kada įsigalioja Programa ar jos dalis.

20. Programoje nustatoma, kaip bus viešinama Programa ir su Programos įgyvendinimu susijusi informacija.

III SKYRIUS

PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS, FINANSAVIMAS, STEBĖSENA, VERTINIMAS, KONTROLĖ, ATSKAITOMYBĖ, KEITIMAS, PAPILDYMAS IR ATNAUJINIMAS

21. Programos įgyvendinimą koordinuoja ir kontroliuoja valstybės įstaigos vadovas ar šios valstybės įstaigos struktūrinis padalinys ar asmenys, valstybės įstaigos vadovo įgalioti vykdyti korupcijos prevenciją ir jos kontrolę įstaigoje⁴.

22. Programoje nustatoma Programos stebėsenos, vertinimo ir kontrolės tvarka, įvardijami subjektai, atsakingi už Programos stebėseną, vertinimą ir kontrolę.

23. Siekiant nuosekliai vertinti pasiektą pažangą, laiku nustatyti kliūtis ir problemas įgyvendinant Programą, siūloma:

23.1. Reguliariai vykdyti Programos įgyvendinimo stebėseną ir vertinimą, atsižvelgiant į kintančias aplinkybes ir veiksnius, turinčius ar galinčius turėti įtakos Programos įgyvendinimui.

23.2. Periodiškai, ne rečiau kaip kartą per metus (pavyzdžiui, pasibaigus kalendoriniams metams), apibendrintą informaciją apie Programos įgyvendinimo eigą, veiksmingumą ir prireikus tai pagrindžiančius dokumentus teikti Programos įgyvendinimą koordinuojantiems ir kontroliuojantiems asmenims.

23.3. Programos įgyvendinimą koordinuojantiems ir kontroliuojantiems asmenims įvertinti pateiktą informaciją apie Programos įgyvendinimo eigą ir veiksmingumą ir prireikus nedelsiant

---

³ Programos uždavinius siūlytina formuluoti taip, kad būtų įgyvendinami šie principai: 1) įstaigos veiklos viešumo ir atvirumo; 2) procedūrų skaidrumo ir aiškumo; 3) darbuotojų sąžiningumo, lojalumo, patikimumo didinimo; 4) darbuotojų antikorporinio sąmoningumo ir principingumo didinimo; 5) darbuotojų motyvavimo neimti kyšio, neduoti kyšio ir pranešti apie korupciją.

⁴ Asmenų, įgaliotų vykdyti korupcijos prevenciją ir jos kontrolę įstaigoje, pagrindai yra nustatyti Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 16 straipsnyje, Padalinių ir asmenų, valstybės ar savivaldybių įstaigose vykdančių korupcijos prevenciją ir kontrolę, veiklos ir bendradarbiavimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. gegužės 19 d. nutarimu Nr. 607. Prieiga per internetą:

http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=233772&p_tr2=2.

intis priemonių šalinti nustatytas kliūtis ir problemas, dėl kurių gali būti nepasiekti Programos tikslai ir uždaviniai, laiku neįvykdytos priemonių plano priemonės.

24. Programoje nustatytų tikslų pasiekimas vertinamas pagal priemonių plane nustatytus tikslo rezultato kriterijus. Programos uždaviniai vertinami pagal priemonių plane nustatytus laukiamo rezultato vertinimo kriterijus⁵.

25. Visa informacija, susijusi su Programos įgyvendinimu ir vertinimu, skelbiama Programą parengusios ir patvirtinusios valstybės įstaigos interneto svetainėje.

26. Programoje nustatoma Programos keitimo, papildymo ir atnaujinimo tvarka ir nurodomi atsakingi subjektai.

27. Suinteresuoti subjektai gali teikti pasiūlymus dėl Programos nuostatų atnaujinimo per visą Programos įgyvendinimo laikotarpį.

28. Už netinkamą Programos vykdymą, informacijos teikimą asmenims, kontroliuojantiems, kaip vykdoma Programa, nesilaikant Programoje nustatytų terminų, turėtų būti taikoma tarnybinė ar drausminė atsakomybė.

29. Programa suderinama su valstybės įstaigų dalyvausiančių vykdančių Programą, strateginiais veiklos planais. Programoje nustatomas Programos įgyvendinimo finansavimo šaltinis.

30. Rengiant naujo laikotarpio Programą atliekamas ankstesnės Programos veiksmingumo ir (ar) poveikio vertinimas. Programoje nustatoma Programos veiksmingumo vertinimo tvarka, pagal kurią vertinama, ar įvykdytos Programos priemonės pašalino ar sumažino nustatytus korupcijos rizikos veiksnius, ar būtina nustatyti naujas priemones šiems korupcijos rizikos veiksniams šalinti ar mažinti.

IV SKYRIUS PRIEMONIŲ PLANAS

31. Priemonių planas yra skiriamas Programoje nustatytiems uždaviniams įgyvendinti, nustatytoms problemoms pašalinti ir tikslams pasiekti.

32. Į priemonių planą įtraukiamos:

32.1. Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija programos priemonės, kurių vykdytoja paskirta Programą rengianti valstybės įstaiga. Pažymėtina, kad atsižvelgiant į valstybės įstaigos veiklos specifiką ir (ar) Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos atliktos

---

⁵ Tikslo rezultato kriterijų laukiamo rezultato vertinimo kriterijų formulavimo pavyzdį rasite Nacionalinėje kovos su korupcija 2011–2014 metų programoje ir jos ataskaitoje. Prieiga per internetą:

http://www.stt.lt/documents/nkkp/NKKP_Ataskaita_2013-12-31_tikslinta_20140224_GALUTINE.pdf.

korupcijos rizikos analizės rezultatus, šios priemonės priemonių plane gali būti tikslinamos ar papildomos, detalizuojamas jų vykdymas.

32.2. Priemonės visiems korupcijos pasireiškimo tikimybės veiksniams, nustatytiems atliekant korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo procedūrą, šalinti ar mažinti.

32.3. Priemonės, kurias valstybės įstaigai įgyvendinti pasiūlė Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba, atlikusi valstybės įstaigos korupcijos rizikos analizę.

32.4. Kitos, valstybės įstaigos nuomone, būtinos korupcijos prevencijos priemonės.

33. Valstybės įstaigos kompetencijai teisės aktuose priskirta vykdyti veikla (funkcija) neturėtų būti traukiama į priemonių planą kaip korupcijos prevencijos priemonė, pavyzdžiui, „Pateikti motyvuotą išvadą dėl veiklos sričių, kuriose egzistuoja korupcijos pasireiškimo tikimybė, Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybai“ ir pan. Priemonių plane gali būti nustatomos priemonės šiai veiklai (funkcijai) vykdyti, pavyzdžiui, priemonė „Parengti ir patvirtinti korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo aprašą“, taip pat nustatoma tvarka ir terminai, kuriais privalės vadovautis atitinkamos ministerijos ministro valdymo sričiai priskirtos valstybės įstaigos, teikdamos atitinkamai ministerijai informaciją apie korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą ir pan.

34. Ministerijų Programų priemonių planuose nustatomos priemonės visose atitinkamų ministerijų ministrams priskirtose valdymo srityse, kuriose nustatyta korupcijos pasireiškimo tikimybės veiksniai. Prireikus atitinkamų ministerijų ministrų valdymo sričiai priskirtos valstybės įstaigos, paskirtos ministerijų priemonių planų priemonių vykdytojomis, savo priemonių planuose šias priemones detalizuoja.

35. Priemonių planas gali būti pateikiamas lentelės forma. Priemonių plano lentelę gali sudaryti šios skiltys:

35.1. Tikslas.

35.2. Tikslų rezultato kriterijai.

35.3. Uždaviniai.

35.4. Priemonės eilės numeris.

35.5. Problema.

35.6. Priemonės pavadinimas.

35.7. Priemonės vykdytojas (-ai).

35.8. Priemonės įvykdymo terminas.

35.9. Laukiamų rezultatų vertinimo kriterijai.

Pavyzdžiui:

Tikslas – didinti skaidrumą, mažinti ir šalinti korupcijos prielaidas x srityje.
--

Tikslo rezultato kriterijai:					
1. Asmenų, pagal apklausos duomenis neoficialiai mokėjusių valstybės įstaigoje už gautas paslaugas, sumažėjimas 12 proc.					
2. Asmenų, pagal apklausos duomenis neoficialiai mokėjusių valstybės įstaigoje už suteiktas paslaugas ir manančių, kad neoficialus mokėjimas pagerino paslaugų kokybę, sumažėjimas 20 proc.					
1 uždavinys. Mažinti korupcijos prielaidas skaidrinant reglamentavimą ir paslaugų teikimo procedūrą.					
Eil. Nr.	Problema	Priemonė	Vykdytojas (-ai)	Įvykdymo terminas	Laukiamo rezultato vertinimo kriterijai
	Valstybės įstaigos darbuotojams trūksta informacijos, kaip elgtis susidūrus su korupcinio pobūdžio nusikalstama veika.	Parengti valstybės įstaigos darbuotojų elgesio, susidūrus su korupcinio pobūdžio nusikalstama veika, taisyklės.	X valstybės įstaigos Y departamento vedėjas Vardenis Pavardenis	2014 m. lapkričio mėn.	Parengtos valstybės įstaigos darbuotojų elgesio, susidūrus su korupcine veika, taisyklės. Valstybės įstaigos darbuotojams pateikta informacija, kaip elgtis susidūrus su korupcine veika.

36. Nustatant tikslo rezultato kriterijų apibrėžiamas teigiamas pokytis, kurio naudą, įgyvendinus Programą, gaus visuomenė ar kiti tiesioginiai Programos naudos gavėjai.

37. Priemonės vykdytojas (-ai) gali būti valstybės įstaiga (-os), jos struktūriniai padaliniai ar atsakingi asmenys. Tuo atveju, kai nurodomi keli priemonės vykdytojai, atsakingu vykdytoju ar priemonės įgyvendinimą koordinuojančiu vykdytoju, kuriam kiti vykdytojai padeda vykdyti priemonę, laikomas tas, kuris nurodytas pirmas priemonės vykdytojų sąrašė.

38. Nustatytas priemonių plano priemonių įvykdymo laikotarpis turi sutapti su Programos įgyvendinimo pradžia ir pabaiga. Jei nurodoma tęstinė priemonė, nustatomi jos įgyvendinimo laikotarpio etapai (pusmečiai, metų ketvirčiai, mėnesiai) ir apibrėžiami kiekvieno etapo vertinimo kriterijai.

39. Priemonės laukiamų rezultatų vertinimo kriterijai turi būti aiškūs, objektyvūs, apskaičiuojami ir pamatuojami, kad būtų galima tinkamai įvertinti prevencinės veiklos veiksmingumą.

40. Priemonių plane priemonės grupuojamos atsižvelgiant į nustatytus Programos tikslus ir uždavinius.

V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

41. Valstybės įstaiga gali savarankiškai parengti Programos rengimo tvarkos aprašą.
